

EXISTUJÚ, LEN AK IM TO SÁM DOVOLÍŠ

**JO
NESBO**
PRÍZRAKY

JO NESBO PRÍZRAKY

Preložil Jozef Zelizňák

JO NESBØ
GJENFERD

Copyright © 2011 by Jo Nesbø

Published by agreement with Salomonsson Agency

Translation © 2013 by Jozef Zelizňák

Jacket design © 2026 by Emil Křížka

Slovak edition © 2013, 2026 by IKAR, a.s.

ISBN 978-80-575-1104-5

PRVÁ ČASŤ

1/

To pišťanie jej trhalo srdce. Prenikalo zvukmi večerného Osla ako zvukový šíp, prehlušovalo ustavičný hukot motorov áut za oknom, vzdialenú policajnú sirénu, ktorej tón stúpala a klesal, kostolné zvony, čo práve začali biť. Za jedlom sa vydávala vždy takto navečer a potom krátko pred východom slnka. Privoňala k špinavému linoleu na kuchynskej podlahe. Pachy bleskovo zadelila do troch kategórií: jedlé, nebezpečné a nedôležité na prežitie. Kyslý zápach cigaretového popola. Sladká cukrová chuť krvi na chumáči vaty. Horký závan piva na vrchnáku fľaše značky Ringnes. Plynové molekuly síry, čpavku a oxidu uhličitého stúpali z prázdnej kovovej nábojnice s priestorom na olovenú guľku deväťmilimetrového kalibru. Volali ju Malakov podľa pištole, do ktorej bola určená. Dym z ešte nevyhasnutého ohorka so žltým filtrom a s čiernym papierikom so symbolom ruského dvojhlavého orla. Tabak sa dá jesť. A ďalej: závan alkoholu, kože, mastnoty a asfaltu. Topánka. Privoňala k nej. A usúdila, že nie je tak ľahko stráviteľná ako bunda v skrini, páchnuca benzínom a mŕtvym zvieratkom, z ktorého bola ušitá. Mozog hlodavca sa sústredil na to, ako zdolať prekážku, čo mu leží v ceste. Z oboch strán skúšal pretlačiť svoje telo, dlhé dvadsaťpäť centimetrov a vážiace pol kilogramu, no márne. Prekážka ležala na boku, chrbtom pritísnutá k stene zakrývala dieru, čo vied-

la k hniezdu, kde sa jej osem čerstvo narodených slepých mláďat zúfalo dožadovalo mlieka. Hora mäsa páchla soľou, potom a krvou. Bol to človek. Ešte živý, lebo jej citlivé uši v hladnom pišťaní mláďat zachytávali slabý tlkot srdca.

Bála sa, no nemala na výber. Povinnosť nakrmiť mláďatá bola nadradená všetkým hrozbám, všetkej námahe, všetkým ostatným inštinktom. A tak vetrila a čakala na riešenie.

Kostolné zvony bili do taktu s údermi srdca. Jeden úder, dva. Tri, štyri...

Vycerila hryzáky.

Júl. Doriti. V júli by človek ozaj nemal zomrieť. Skutočne počujem kostolné zvony, alebo bol v tých prekliatych guľkách halucinogén? Okej, takže tu sa to končí. Tu, alebo tam. Teraz, alebo neskôr. Ale naozaj som si zaslúžil zomrieť v júli? Sprevádzaný vtáčím štebotom, štrnganím fľašiek, smiechom od rieky a neskutočnou letnou pohodou za oknom? Zaslúžil som si ležať na dlážke v nakaze-nom narkomanskom brlohu s dierou v tele, z ktorej vyteká život, sekundy a útržky obrazov, čo ma sem priviedli? Všetky malé a veľké okamihy, celá kopa náhod a udalostí, čo som si vyberal, alebo ku mne prišli. Som to ja? Je to všetko? Je toto môj život? Mal som plány, však? A teraz sa zmenili na vrece prachu, vtip bez pointy, taký krátky, že by som ho stihol dopovedať, skôr ako prestanú odbíjať tie pekelné zvony. Ach, prekliate plameňomety! Nikto mi nepovedal, že smrť tak bolí. Si tam, otec? Neodchádzaj, teraz nie. Vypočuj si môj vtip: Volám sa Gusto. Mám deväťnásť rokov. Bol si zlý chlap, pretiahol si zlú ženu a o deväť mesiacov som z nej vypadol ja. Odviedli ma k adoptívnym

rodičom, skôr ako som stihol zakričať tato. Kričal som vždy, keď sa dalo. A oni ma vtedy len tesnejšie zabalili do dusivej deky a pýtali sa ma, čo mi je. Chcem zmrzlinu? To vážne? Vôbec nechápali, že takých ako ja treba na mieste zastreliť, vykynožiť ako škodnú zver, lebo šírimo nákazu, úpadok a pri náznaku šance sa množíme ako potkany. Môžu si za to sami. Ale aj oni niečo chcú. Každý niečo chce. Keď som mal trinásť, videl som to v očiach svojej adoptívnej mamy prvý raz.

„Gusto, si krásny chlapec,“ povedala. Vošla do kúpeľne. Nechal som dvere pootvorené a nepustil som sprchu, aby som ju neodradil. Stála tam o sekundu dlhšie, než mala. Musel som sa smiať, lebo už som vedel. Otec, toto je môj talent. Vidím, čo ľudia chcú. Zdedil som to po tebe? Keď odišla, zadíval som sa na seba do zrkadla. Nebola prvá, čo mi povedala, že som krásny. Dospieval som rýchlejšie než ostatní chlapci. Bol som vysoký, štíhly, už v tom veku plecnatý a svalnatý. Čierne vlasy sa mi ligotali, odrážalo sa v nich svetlo. Výrazné líčne kosti. Široká rovná brada. Veľké vyzývavé ústa s dievčenskými perami. Hnedá hladká pokožka. Tmavé, takmer čierne oči. Spolužiak ma nazval hnedým potkanom. Nevolať sa Didrik? Chodil na klavír. Mal som pätnásť, keď zakričal na celú triedu. „Hnedý potkan ani nevie poriadne čítať!“

Smial som sa. Presne som vedel, prečo to povedal. O čo mu ide. Kamila, dievča, do ktorého bol tajne zamilovaný, celkom neskrývane ľúbila mňa. Na večierku mi dovolila vyskúšať, čo skrýva pod svetrom. Nebolo toho veľa. Pochválil som sa pred niekoľkými spolužiakmi, donieslo sa to Didrikovi, ktorý sa ma rozhodol šikanovať. Nie že by mi záležalo na pomste, no šikanovať sa nemá. A tak som išiel za Tutuom z motorkárskeho gangu. Už na škole som

pre nich dľoval hašiš. Vysvetlil som im, že ak mám pracovať v pokoji, potrebujem rešpekt ostatných. Tutu mi slúbil, že sa o Didrika postará. Didrik neskôr odmietal prezradiť, ako sa mu podarilo strčiť dva prsty za horné pánty dverí chlapčenských záchodov. Nikdy ma však už nenazval hnedým potkanom. A – správne – ani sa nikdy nestal klaviristom. Bože, to muselo bolieť! Nie, otec, nepotrebujem útechu, potrebujem dávku. Poslednú dávku a sľubujem, že celkom potichučky odídem zo sveta. Zasa znejú zvony. Otec? Si tam?

2/

Už sa schyľovalo k polnoci, keď lietadlo s číslom letu SK-459 z Bangkoku na letisku Gardermoen v Osle odbočilo k prľetovej bráne štyridsaťšesť. Kapitán Tord Schultz stlačil brzdu, a keď Airbus 340 celkom zastal, vypol prľvod benzínu. Kovové hvľzdanie motorov sa postupne zmenilo na veselé mrmlanie, potom celkom stľchlo. Tord Schultz si automaticky zapamätal presný čas. Tri minúty a štyridsať sekúnd od chvíľe, keď sa kolesá dotkli prľstavacej dráhy, dvanásť minút pred plánovaným prľstátím. Spolu s druhým kapitánom rýchlo vybavili všetky formality. Lietadlo tu zostane cez noc. Aj s nákladom. Otvoril fascikel. September 2011. V Bangkoku eštie zúri obdobie daždov. Mesto sa dusí vo vlhkej horúčave. Túžil po prvých chladných jesenných večeroch. Oslo v septembri. Najlepšie miesto na zemi. Vyplnil riadok s údajom o zvyšnom palive. Prekliata byrokracia. Občas im to musel zdôvodňovať. Napríklad po letoch z Amsterdamu alebo z Madridu, keď letel rýchlejšie, než bolo ekonomicky výhodné,

a spálil tisícky korún zbytočne, len aby stihol, čo treba. Vtedy si ho šéf zavolať na koberec.

„Kam si sa ponáhlal?“ zaručal. „Nemal si na palube nikoho s nadväzným letom!“

„Sme najpresnejšia letecká spoločnosť na svete,“ so sklonenou hlavou odcitoval reklamný slogan.

„Chceš povedať, že sme letecká spoločnosť, čo je najviac na mizine! Lepšie vysvetlenie nemáš?“

Tord Schultz mykol plecom. Nemohol mu predsa povedať pravdu, že sa ponáhlal kvôli sebe. Kvôli letu, ktorý mal pilotovať do Bergenu, Trondheimu či Stavangeru. A veľmi mu záležalo na tom, aby v kabíne sedel on, a nie iný pilot.

Bol pristarý na to, aby ho vyhodili. A tak mu len naďávali. Vyhybal sa vážnym chybám, odbory sa oňho starali a do chvíle, keď dovŕši dve päťky, päťdesiatpäť rokov a odíde na dôchodok, mu nezostávalo veľa. Tord Schultz si vzdychol. Nezostáva mu veľa času na to, aby sa zabezpečil na starobu a neskončil celkom na mizine.

Podpísal správu, vstal a vyšiel z kokpitu, aby cestujúcim ukázal dva rady svojich bielych zubov na opálenej tvári. Ten úsmev ich presviedčal, že je stelesnená bezpečnosť. Pilot. Povolanie, ktoré ho kedysi v očiach ľudí radilo o stupienok vyššie. Vtedy naňho ľudia, ženy aj muži, mladí aj starí ihneď hľadeli inak a obdivovali jeho charizmu, nonšalantný chlapčenský šarm, ale aj chladnú presnosť a rozhodnosť, prenikavý intelekt a odvahu, čo sa prieči fyzikálnym zákonom a vrozenému strachu človeka. Tie časy sú však dávno preč. Teraz ho vnímajú rovnako ako šoféra autobusu, pýtajú sa ho na najlacnejšie letenky do Las Palmas a prečo majú pri letoch Lufthansou viac miesta na nohy.

Doriti. Doriti so všetkými.

Tord Schultz sa postavil k východu vedľa letušiek, vystrel chrbát, usmial sa a širokou texaskou američtinou, akú ich učili na škole v Shepparde, niekoľkokrát zopakoval svoje *welcome back, miss*. Občas mu niekto opätovoľ úsmev. Kedysi mu táto chvíľa a úsmev stačili, aby si dohodol rande. Od Kapského Mesta až po Altu v severnom Nórsku. Ženy. Problém. A riešenie. Ženy. Ďalšie ženy. Nové ženy. A teraz? Vlasy mu ustupovali pod čiapku, na mieru šitá uniforma zvýrazňovala široké plecia. Práve v širokých pleciah hľadal vinníka, prečo ho v leteckej škole nezobrali medzi pilotov stíhačiek a posadili do nákladného lietadla Hercules, tučnej kobyly oblohy. Doma všetkým tvrdil, že bol o pár centimetrov vyšší a kokpity starfighterov, stíhačiek F-5 a F-16 vyrábajú pre trpaslíkov. V skutočnosti sa však len nepresadil v konkurencii. Telo mal tak akurát. Vždy bolo také. A práve o to ešte neprišiel. Na rozdiel od manželstiev. Rodiny. Priateľov. Ako sa to stalo? Kde bol, keď sa to dialo? Zrejme v hotelovej izbe v Kapskom Meste, alebo v Alte s kokaínom v nose, aby tak kompenzoval drinky z barov zabíjajúce potenciu, s vtákom zapichnutým do nejakej baby, aby tak kompenzoval všetko, čím nebol a nikdy sa nestane. *Not-welcome-back-Miss*.

Pohľad sa mu zastavil pri mužovi, ktorý sa k nemu blížil pomedzi sedadlá. Kráčaľ so sklonenou hlavou, no aj tak prevyšoval ostatných. Bol štíhly a plecnatý ako Schultz. Krátke svetlé vlasy mu odstavali na všetky strany. Zrejme bol trochu mladší, vyzeral ako Nóř, no nie ako turista vracajúci sa z dovolenky, skôr *expat* s matnou hnedou pokožkou, typickou pre bielych, čo sa dlho zdržujú v juhovýchodnej Ázii. Hnedý ľanový oblek, ne-

pochybne šitý na mieru, budil dojem kvality a dôležitos-
ti. Možno obchodník. No veľmi sa mu nedarí, cestoval
ekonomickou triedou. Schultza však neupútal ani oblek,
ani mužova výška. Od ľavého kútika úst až k uchu sa mu
ťahla jazva v tvare kosáka. Škaredá a neskutočne dra-
matická.

„See you.“

Schultz sa strhol, no nestihol opätovať pozdrav. Muž
bol už v chodbe vedúcej z lietadla. Mal drsný, zachríp-
nutý hlas, červené oči svedčili o tom, že sa zobudil tesne
pred pristátím.

Lietadlo sa vyprázdnilo. Na pristávacej ploche už zastal
mikrobus s upratovacou čatou. Posádka vystupovala z lie-
tadla. Schultz si všimol, že ako prvý z mikrobusu vyskočil
malý Rus v žltej reflexnej veste s logom Solox a vybehol
po schodoch.

See you.

Schultzov mozog si opakoval tie slová, keď kráčal
chodbičkou k služobnej miestnosti.

„Nemal si aj tašku?“ spýtala sa letuška s pohľadom
upretým na Tordov kufor Samsonite. Nepamätal si jej
meno. Mia? Maja? Niekedy v minulom storočí ju pretia-
hol počas medzipristátia kdesi v Ázii. Alebo sa mýli?

„Nie,“ odvetil Schultz.

*See you. V zmysle uvidíme sa? Alebo v zmysle vidím,
že na mňa hľadáš?*

Prešli okolo nízkej steny pred vstupom do služobnej
miestnosti, kde teoreticky mohol sedieť colník. V deväť-
desiatich deviatich percentách prípadov bola stolička
prázdna. A Schultza nikdy – ani raz za tridsať rokov prá-
ce v leteckej spoločnosti – nezastavili.

See you.

V zmysle *vidím ťa. A vidím, kto si.*
Tord Schultz rýchlo vošiel do dverí.

Sergej Ivanov ako vždy vyskočil z mikrobusu prvý a vybehol po schodíkoch do prázdneho airbusu. Vzal si do kokpitu vysávač a zamkol za sebou dvere. Natiahol si latexové rukavice až po tetovanie, odskrutkoval vrchnák vysávača, otvoril kapitánovu skrinku. Vytiahol tašku značky Samsonite, rozopol zips, odskrutkoval kovové dno a overil si, že v taške sú štyri kilové tehličky. Tašku vopchal do vysávača a natlačil ju medzi hadicu a prázdne vrečko, ktoré vysypal, skôr ako vyrazili. Zaklapol vrchnák, odomkol dvere kabíny a pustil vysávač. Stačilo mu na to niekoľko sekúnd.

Keď upratali lietadlo, modré vrecia s odpadkami naložili do mikrobusu a vrátili sa naspäť do služobnej miestnosti. Do zatvorenia letiska pristane už len pár letov. Ivanov sa pozrel na vedúcu zmeny Jenny. Potom na monitor s časmi odletov a príletov. Nič nemešká.

„Beriem si Bergen na dvadsaťosmičke,“ ponúkol sa Sergej. Hovoril nezameniteľným ruským prízvukom, no aspoň komunikoval po nórsky. Mnohí jeho krajanovia bývali v Nórsku desať rokov, a naďalej sa museli uchýľovať k angličtine. Keď však Sergeja pred dvoma rokmi priviezli do Nórska, strýko rozhodol, že sa musí naučiť jazyk. Utešoval ho tým, že možno zdedil jeho talent na cudzie reči.

„Na dvadsaťosmičke mám ľudí,“ odvetila Jenny. „Počkaj na Trondheim na dvadsaťdvojke.“

„Vezmem Bergen,“ trval na svojom Sergej. „Nick nech zoberie Trondheim.“

Jenny sa naňho pozrela. „Ako chceš, Sergej, ale nezoder sa na smrť.“

Sergej prešiel k stoličkám pri stene a sadol si. Opatrne sa oprel. Pokožku medzi lopatkami mal ešte citlivú po návšteve tetovacieho štúdia. Ako predloha mu poslúžili obrázky, ktoré mu poslal Imre, tetovač z väzenia v Tagile. Ešte ho čaká veľa práce. Sergej si spomenul na tetovania strýkových vojakov Andreja a Petra. Bledomodré pásy na koži dvoch kozákov z Altaja svedčili o dramatickom činnorodom živote. Veď aj Sergej už čosi dokázal. Vraždil. Bola to len drobná vražda, no ihla a atrament ju už zachytili v podobe anjela. A možno ho čaká ďalšia vražda. Veľká vražda. Ak bude musieť urobiť, čo treba. Strýko ho vyzval, aby sa pripravil, mentálne aj fyzicky. Vraj príde nejaký muž. Nie je isté, že príde, no je to pravdepodobné.

Pravdepodobné.

Sergej Ivanov sa zadíval na dlane. Nestiahol si rukavice. Táto pracovná pomôcka sa len šťastnou náhodou postarala o to, aby na balíkoch nezanechával odtlačky prstov. Ruky sa mu však netriasli. Robili to už tak dlho, že si musel často pripomínať riziko, aby nepoľavil v ostražitosti. Veril, že bude rovnako pokojný, aj keď vykoná to, *što nužno*. Keď si vyslúži tetovanie, čo si už objednal. Opäť si predstavil, ako si doma v Tagile rozopína košeľu, všetci urkovia naňho hľadia a obdivujú jeho nové tetovanie. Nepotrebuje nič vysvetľovať, netreba slová. Preto ani nič nepovie. V ich pohľadoch si však prečíta, že už nie je *Serjožka*. Celé týždne sa po večeroch modlil, aby jeho muž konečne prišiel. A aby sa nutné stalo nevyhnutným.

Vo vysielacke zachrapčala výzva na upratanie lietadla do Bergenu.

Sergej vstal a zazíval.

V tomto kokpíte to bolo ešte jednoduchšie.

Otvoriť vysávač, tašku vložiť do kapitánovej skrinky.

Keď vychádzal, pri schodíkoch už čakala posádka. Sergej Ivanov sa prinútil nedívať na kapitána, len sklopil zrak a konštatoval, že má taký istý kufrík ako Schultz. Samsonite Aspire GRT. Rovnaká červená farba. Bez malej červenej tašky, ktorá sa dá pripevniť na kufor. Nič o sebe nevedeli, nepoznali dôvody, pre ktoré sa zapojili, pozadie ani rodinu. Spájali ich len telefónne čísla neregistrovaných mobilných telefónov kúpených v Thajsku, z ktorých si v prípade nečakaných zmien mohli esemeskovať. Sergej pochyboval, že Schultz a kapitán o sebe vedia. Andrej cielene obmedzoval ich kontakt na minimum. Preto ani Sergej nepoznal ďalší osud balíkov. Mohol iba hádať. Lebo keď pilot vnútroštátneho letu medzi Oslom a Bergenom prechádzal letiskovou halou, nečakali ho tam ani colníci, ani bezpečnostná kontrola. Pilot si vzal tašku do hotela v Bergene, kde posádka nocovala. Diskrétno zaklopanie na dvere uprostred noci – a štyri kilogramy heroínu zmenili majiteľa. Hoci nová droga violín trochu stlačila cenu heroínu, na ulici sa dávka predávala minimálne za dvestopäťdesiat korún. Gram za tisícku. A za predpokladu, že sa látka – už raz riedená – ešte zriedila, hodnota tovaru sa vyšplhala na osem miliónov. Vie počítať. Dost na to, aby vedel, že mu neplatia dosť. Vie však aj to, že si zarobí viac, keď urobí to, čo je nutné. A za tie peniaze si kúpi v Tagile dom, nájde si pekné sibírske dievča, možno sa k nemu na starobu nastahujú aj rodičia.

Sergej Ivanov cítil svrbenie medzi lopatkami.

Akoby sa aj pokožka tešila na pokračovanie.

3/

Muž v ľanovom obleku vystúpil z letiskového vlaku na hlavnej stanici v Osle. Konštatoval, že jeho domovské mesto má za sebou teplý slnečný deň, vzduch bol mäkký a príjemný. So smiešne malým koženým kufříkom vyšiel rýchlym strnulým krokom zo stanice južným východom. Na námestí bilo srdce Osla, o ktorom mnohí tvrdili, že ani neexistuje. Pokojným, nočným rytmom. Tých pár áut, čo sa zjavili na kruhovom objazde pred stanicou, cesta postupne vyplúvala na výjazd k Štokholmu a Trondheimu, na severe do iných častí mesta, na západe do Drammenu a Kristiansandu. Objazd veľkosťou aj tvarom pripomínal umierajúceho brontosaura, ktorý už čoskoro ustúpi bytom a kancelárskym budovám v novej výkladnej štvrti Osla s jej novou perlou – budovou opery. Muž zastal a zadíval sa na biely ľadovec, akoby položený nejakým obrom medzi cestu a fjord. Po celom svete zbiera ceny za architektúru, ľudia zo všetkých kontinentov vychádzajú na jeho taliansku mramorovú strechu, aby sa pokochali výhľadom na Oslo. Svetlo vo veľkých oknách žiarilo rovnako silno ako mesačný svit.

Naozaj to tu opeknelo, pomyslel si muž.

Nemyslel pritom na sľuby o budúcnosti tejto štvrte, ale na jej minulosť. Kedysi sa tu rozprestieral revír narkomanov, kde si stratené deti mesta pichali svoje injekcie a vydávali sa na trip medzi búdami, čo ledva zakrývali ich biedu pred pohľadmi nič netušiacich dobromyseľných sociálnodemokratických rodičov. Opeknelo to tu, zopakoval si v duchu. Aspoň odchádzajú do pekla v krajšom prostredí.

Naposledy tu stál pred tromi rokmi. Všetko bolo nové, ale nič sa nezmenilo.

Aj teraz si sadali na kúsok trávy medzi stanicou a diaľnicou, na provizórny diaľničný ostrovček. Rovnako zdrogovaní ako vtedy. Ležali na chrbte s privretými očami, akoby im ich spaľovalo slnko, v pokľaku hľadali kúsok nedotknutej žily, alebo neisto kráčali a uvažovali, či niekam idú alebo sa už vracajú. Tie isté tváre. Samozrejme, nie tí istí umierajúci, ktorých tu nechal, keď odchádzal. Tí už boli dávno mŕtvi. Tie isté tváre.

Cestou na ulicu Tollbugata stretol ďalších. Keďže to súviselo s dôvodom jeho návratu, pokúšal sa urobiť si obraz. Usúdiť, či ich je viac alebo menej. Postrehol, že na Placi sa opäť obchoduje. Malý biely štvoruholník asfaltu na západ od Staničného námestia bol Taiwanom Osla, prekladiskom narkotík zriadeným na to, aby úrady získali aspoň čiastočnú kontrolu nad dianím a mohli sa pokúšať zachytiť mladých prvoužívateľov. Ale keď obchod rástol a Plac ukazoval pravú tvár Osla ako jedného z európskych miest najväčšmi zamorených heroínom, stal sa čisto turistickou atrakciou. Obchod s heroínom a štatistika úmrtí z predávkovania boli dávno biľagom na tvári mesta, no nikde nie takým viditeľným ako na Placi. Noviny a televízne kanály krmili krajinu zábermi zdrogovanej mládeže, príznakmi v centre za bieleho dňa. Obviňovali politikov. Keď vládla pravica, hromžili ľavičiari. *Primálo sociálnych programov starostlivosti. Väzenie produkuje narkomanov. Nová triedna spoločnosť umožňuje vytvárať prisťahovalecké gangy a podporuje tak obchod s drogami.* Keď vládli ľavičiari, búrila sa pravica. *Primálo policajtov. Privela azylantov. Siedmi z desiatich väzňov sú prisťahovalci.*

Po tvrdej kritike mesto napokon dospelo k nevyhnutnému záveru. Musí sa obrniť. Zamiesť problém pod koberec. Zatvoriť Plac.

Muž v ľanovom obleku videl na schodoch muža v červeno-bielom drese Arsenalu v spoločnosti štyroch ľudí. Futbalistova hlava hľadela chvíľu doprava, potom doľava, mykala sa nepokojne ako hlava sliepky. Ostatní štyria naňho civeli mlčky a bez pohybu. Tlupa. Predavač na schodoch počká, kým ich bude dosť, možno ich potrebuje päť či šesť. Zoberie peniaze a odvedie ich k tovaru. Za roh alebo do nejakého dvora, kde čaká jeho partner. Princíp bol jednoduchý: drogy nikdy nesmú prísť do kontaktu s peniazmi. Polícia tak ťažšie získa rukolapné dôkazy. Muž v ľanovom obleku sa zarazil. Takéto metódy poznal ešte z osemdesiatych rokov. Keď sa polícia napokon vzdala zatýkania dílerov, predavači opustili zložité postupy, prestali čakať, kým sa zozbiera skupinka, a začali obchodovať priamo podľa toho, ako prichádzali klienti – peniaze v jednej ruke, tovar v druhej. Začala polícia opäť zatýkať dílerov rovno na ulici?

Ku skupinke sa priblížil muž v pestrofarebnej cyklistickej kombinéze s prilbou a oranžovými okuliarmi. Pod obťahnutými nohavicami sa mu napínali svaly, bicykel vyzeral draho. Zrejme preto si ho zapamätal, keď s ostatnými vykročil za futbalistom a zmizol za rohom. Všetko bolo nové. Nič sa nezmenilo. No je ich menej, či nie?

Štetky na rohu ulice Skippergata sa mu prihovárali zlou angličtinou. *Hey, baby! Wait a minute, handsome!* Len zavrtel hlavou. A chýr o jeho cudnosti alebo nemajetnosti sa očividne šírila rýchlejšie, než stihol kráčať. Dievčatá na konci ulice už oňho nejavili záujem. Za jeho čias sa prostitútky mesta obliekali prakticky, do

riflí a hrubej bundy. Bolo ich málo, v tom čase sa im darilo. Teraz však konkurencia pritvrdila, prišli minisukne, vysoké opätky a sieťované pančuchy. Afričanky už očividne mrzli. Len počkajte do decembra, povedal si v duchu.

Vstúpil do Kvadratúry, do štvrte, kde kedysi ležalo prvé centrum mesta. Dnes sa tu rozprestierala asfaltovo-tehlová púšť plná kancelárskych budov pre dvestopäťdesiattisíc mravcov, ktorí sa o štvrtej či piatej náhlia domov, aby prenechali mesto nočným hlodavcom. Keď kráľ Christian IV. túto časť mesta zakladal – pravidelné bloky podľa renesančných ideálov o geometrických vzoroch –, počet obyvateľov Kvadratúry obmedzovali požiare. Podľa legendy vždy v noci na dvadsiateho deviateho februára po uliciach doteraz pobiehajú horiaci ľudia, počuť ich krik, keď postupne miznú v plameňoch. Zostáva po nich len tenká vrstva popola na asfalte, a ak ho stihnete olízať, skôr než ho rozfúka vietor, váš dom nikdy nezhorí. Pre hrozbu požiaru Christian IV. staval širšie ulice s domami z nenórskoho materiálu – z tehál. Pozdĺž jedného z takýchto múrov muž prešiel k otvoreným dverám baru. K fajčiarom postávajúcim pred vchodom doliehala z reproduktorov strašidelná verzia piesne Guns N' Roses *Welcome To The Jungle*, tanečné reggae, ktoré sa vysmievalo Marleymu aj Axlovi, Slashovi aj Stradlinovi. Zastal pred vystretou rukou.

„Oheň?“ oslovila ho obézna prsnatá dáma, pokročilá tridsiatnička. Medzi narúžovanými perami vyzývavo držala cigaretu.

So zdvihnutou brvou sa zadíval na jej usmiatu kamarátku, ktorá fajčiak stála za ňou. Prsnatá si to ihneď všimla, zasmiala sa a neistou rukou sa oprela o stenu.

„Nebud' taký suchár,“ povedala takým istým juho-nórskym dialektom, akým hovorí nórska korunná princezná. Počul, že jedna šlapka zbohatla na tom, že vyzerá ako ona, hovorí ako ona, oblieka sa ako ona. A v hodinovej taxe päťtisíc nórskeho korún je zahrnuté aj umelo-hmotné žezlo, s ktorým si klient môže robiť, čo uzná za vhodné.

Chcel vykročiť ďalej, no ženina ruka ho zastavila. Naklonila sa k nemu a dýchla naňho vôňu červeného vína.

„Vyzeráš ako milý chalan. Nedáš mi... oheň?“

Obrátil k nej druhú polovicu tváre. Tú zlú. Nie milú. Cítil, ako sa strhla, a hneď ho pustila, len čo videla jazvu po konžskom klinči, čo sa mu tiahla ako nedôsledne zasypaná priekopa od úst až k uchu.

Vykročil. Vtedy začala hrať Nirvana. *Come As You Are*. Pôvodná verzia.

„Hašiš?“

Hlas vychádzal z podchodu. Ani sa neotočil.

„Spíd?“

Už tri roky je čistý. Neplánoval znova začať.

„Violín?“

Teraz už vôbec nie.

Na chodníku pred ním sa nejaký mladík pristavil pri dvoch díleroch, ktorí mu čosi ukazovali. Keď sa priblížil, mladík naňho zagánil skúmovým pohľadom sivých očí. Pohľad policajta, uvedomil si muž, sklonil hlavu a prešiel na druhú stranu ulice. Možno je paranoidný. Taký mladý policajt by ho aj tak nespoznal.

Hotel. Ubytovňa. Leons.

V tejto časti ulice takmer nebolo živej duše. Na druhej strane, pod pouličnou lampou, videl narkomana rozkročeného nad bicyklom spolu s ďalším cyklistom, tiež v do-

konalom športovom úbore. Pomáhal mu pichnúť si do krku injekciu.

Muž v ľanovom obleku zavrtel hlavou a zdvihol zrak k fasáde domu. Tá istá špinavá vývesná tabuľa pod oknami na štvrtom poschodí. *Štyristo korún za deň*. Všetko bolo nové. Nič sa nezmenilo.

Recepčný v Leonse bol nový. Mladý chlapec pozdravil muža v ľanovom obleku s prehnane zdvorilým úsmevom a na pomery Leonsu s prekvapivo malou dávkou nedôvery. Bez náznaku irónie ho srdečne privítal a vypýtal si pas. Muž usúdil, že za to môže jeho opálená pokožka a ľanový oblek. Podal recepčnému svoj červený nórsky pas. Ošúchaný, s množstvom pečiatok. Priveľa na to, aby mohol tvrdiť, že žije usporiadaný život.

„Ach tak,“ usmial sa recepčný a pas mu vrátil. Položil na pult formulár a podal mu pero.

„Stačí vyplniť zaškrtnuté políčka.“

Registračný formulár v Leonse? začudoval sa muž. Možno sa niečo predsa len zmenilo. Chytil pero a uvedomil si, že recepčný mu civie na prostredník. Na to, čo bol jeho prostredník, kým mu ho neodrezali v dome na Holmenkollene. Teraz mu prvý článok nahrádzala modrosivá titánová protéza. Nemal z nej veľký osoh, no pri úchope podporovala ukazovák a prstenník, a keďže bola krátka, nezavadzala. Prekážala mu len pri bezpečnostných kontrolách na letiskách.

Zapísal svoje meno k *First Name* a *Last Name*.

Date of Birth.

Vedel, že teraz väčšmi pripomína muža po štyridsiatke než pred troma rokmi, keď z Nórska odchádzal ako doráňa-